

با هم پیر شدند و خاطراتشان را با هم گذراندند. می‌گوید: «قدیم به مردمی که بافنده بودند شعر باف می‌گفتند. حتماً شعر را بر هم می‌بافتند و زندگی می‌کردند (می‌خندد) من که تا یاد دارم بافته‌ام و بافته‌ام. یادم می‌آید شعری می‌خوانند «هرکی شورا یافت، ماکو را از کار انداخت» یعنی هر دختری که شوهر کرد نان شوهرش را می‌خورد و دیگر نیازی به کار ندارد. اما برای من برعکس بود و انگار شوهر که کردم تازه اول کارم بود. چون درآمد احرامی بافی از کار او بیشتر بود. می‌گفت من بچه‌ها را نگه می‌دارم، نان هم می‌پزم تو پشت دستگاه باش و بباف. (می‌خندد) من پنج تا دختر و دو پسر دارم. دوتا از دخترهایم احرامی بافی و کار با دستگاه را خوب بلدند اما در یزد زندگی می‌کنند و دستگاهش را ندارند که ببافند و گرچه سفارش داریم. از طرفی این کار بیمه ندارد. من ۲۰ سال در میراث فرهنگی و صنایع دستی کار کردم، چقدر نمایشگاه رفتم و دستگاه به این بزرگی را تنهایی باز و جمع کردم. سال‌ها به من وعده بیمه کردن دادند اما حالا می‌گویند سالمند شده‌ای و به تو تعلق نمی‌گیرد».

● احرامی بافی تنها با تنها احرامی بافی

پیرزن آهی می‌کشد و از پشت دستگاه بلند می‌شود. سراغ دیگ بزرگی می‌رود که نزدیک دستگاه پشت پنجره گذاشته است؛ از داخل دیگ سجاده و سفره با نقش‌های مختلف احرامی بافی را بیرون می‌آورد، دستی با ناز رویش می‌کشد و می‌گوید: «این دیگ صندوقچه من است، هر وقت دلم تنگ شود سراغ صندوقم می‌آیم و این‌ها را بیرون می‌آورم و نگاهشان می‌کنم. دوست داشتم مثل قدیم می‌توانستم بیشتر ببافم. وقتی تابستان شود دخترهایم می‌آیند و پشت دستگاه می‌نشینند و صدای تق و توق دستگاه بیشتر در خانه می‌پیچد و من کیف می‌کنم».

من در همین جا به دنیا آمدم و در همین محله بزرگ شدم و ازدواج کردم و پیر شدم، حتی سواد ندارم که بدانم چندساله هستم. نه جایی رفتم و نه جایی آمدم، همه زندگی‌ام در این کارخانه گذشت. قدیمی‌های روستا می‌گفتند «کسی که رفت تو رودخانه دیگه نمیداد تو کارخانه» یعنی کسی که از این کارخانه و پشت دستگاه بیرون رفت و جاهای دیگر را دید و لذتش را چشید قرار نیست برگردد. من اما ماندم و بافتم و بافتم و شدم تنها کسی که در این روستا مانده و احرامی بافی می‌کند».

را به نخ اصلی وصل می‌کنیم این طوری خوب به هم می‌چسبند و بافتن را ادامه می‌دهیم».

ماکو در دستان پیرزن، زیر تون‌ها یک بار به راست هل داده می‌شود و یک بار به چپ. بعد از بافتن هر پودی، دفتین جلو و عقب می‌رود، چون بعد از هر پودی باید دفتین زد تا کار محکم شود. همزمان با دست‌ها، پاها دارد روی چوب‌هایی که آن پایین به پاییزک بند است بالا و پایین می‌رود، پاها گاهی دو چوب را درگیر می‌کنند و گاهی سه، چهار یا پنج چوب را. تفاوت دیگری که احرامی بافی با قالی بافی دارد این است که نقشه ندارد و احرامی بافی باید نقشه‌ای که می‌خواهد ببافد را حفظ باشد. پیرزن همان طور که می‌بافد و صدای تق و توق دستگاه در کارخانه پیچیده است، می‌گوید: «این کار نقشه ندارد و باید نقشی که می‌خواهیم ببافیم را از بر باشیم. اصولاً احرامی بافی سیاه و سفید است و نقش‌های ثابتی دارد اما می‌توان رنگش را عوض کرد و با هر رنگ و نقشی که خواستیم ببافیم. احرامی را می‌توان با پنبه، پشم، کاموا و خلاصه همه نخ‌ی بافت. در قدیم لباس احرام را می‌بافتند و مردم با این لباس به مکه می‌رفتند؛ بعد که کارخانه‌ها پارچه سفید زدند مردم کمتر از لباسی که با دستگاه احرامی بافته می‌شد استفاده کردند. یادم می‌آید آبی‌بی‌ام برای آبا (پدر بزرگ) با همین دستگاه لباس احرام بافت و آبا با آن به مکه رفت و برگشت. الان فقط سجاده، رومیزی، پا فرشی و روتختی می‌بافیم آن هم اگر سفارش داشته باشیم».

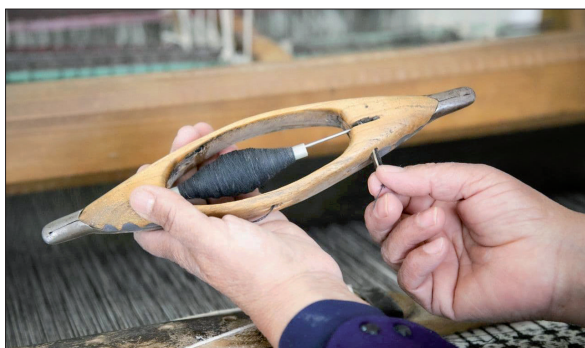
● رونق کار

ماکو زیر تون می‌رود و برمی‌گردد و پاها روی چوب جابه‌جا می‌شود که زن احرامی بافی ادامه می‌دهد: «بافت یک سجاده یک متر و ۲۵ سانتی چهار روز طول می‌کشد. احرامی بافی دو رو بافته می‌شود. برای بافت یک سجاده پنج کلاف برای زیر و پنج کلاف برای رو استفاده می‌شود. در قدیم وقتی کارها را می‌بافتیم یکی که واسطه بود با اتوبوس می‌برد یزد و می‌فروخت و دوباره برایمان نخ می‌خرید و می‌آورد. روس‌ها احرامی بافی را می‌خریدند و دوست داشتند و زمانی این کار رونق داشت و درآمدش خوب بود».

● بیمه نداشتن

فاطمه دهقان بنادکی از بافتن دست می‌کشد اما همان طور که پشت دستگاه نشسته است از جوانی اش یاد می‌کند؛ از زمانی که با این دستگاه

بافت یک سجاده یک متر و ۲۵ سانتی چهار روز طول می‌کشد. احرامی بافی دورو بافته می‌شود، برای بافت یک سجاده پنج کلاف برای زیر و پنج کلاف برای رو استفاده می‌شود

ماسوره همراه با ماکو، یکی از اجزای مهم دستگاه احرامی بافی است

نخ‌ریسی هم جزئی از احرامی بافی بوده است

کارخانه یا همان دستگاه احرامی بافی مجموعه‌ای است از ماسوره‌ها و دسته‌نخ‌ها

